

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 17858/2022
24.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужилаца мал. АА и мал. ББ, обоје из .., чији је законски заступник мајка ВВ из ..., чији је пуномоћник Марија Петровић, адвокат из ..., против тужене ГГ из ..., чији је пуномоћник Дарко Шумаревић, адвокат из ..., ради издржавања, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 269/22 од 16.06.2022. године, у седници већа одржаној 24.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 269/22 од 16.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 785/21 од 03.02.2022. године, првим ставом изреке, обавезана је тужена да на име свог дела доприноса за издржавање мал. тужилаца, плаћа месечни износ од по 7.000,00 динара за свако дете, укупно 14.000,00 динара, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец почев од 15.11.2019. године, као дана подношења тужбе, па убудуће док за то постоје законски услови, или док се ова обавеза не измени другом судском одлуком, с тим да је доспеле, а неисплаћене обавезе издржавања дужна да исплати у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде уплатом на рачун законске заступнице мал. деце мајке ВВ на рачун ближе наведен у овом ставу изреке. Другим ставом изреке, преко досуђених по 7.000,00 динара за свако дете, укупно 14.000,00 динара до тражених по 13.000,00 динара за свако дете, укупно 26.000,00 динара, тужбени захтев мал. тужилаца је одбијен као неоснован. Трећим ставом изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 269/22 од 16.06.2022. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев којим су малолетни тужиоци тражили да се обавезе тужена да на име доприноса за њихово издржавање плаћа месечно износ од по 7.000,00 динара за свако дете, укупно 14.000,00 динара почев од 15.11.2019. године, па убудуће док за то постоје законски услови, или док се ова обавеза не измени другом судском одлуком, с тим што је доспеле, а неуплаћене обавезе издржавања дужна да

исплати у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде уплатом на рачун законске заступнице мал. деце мајке ВВ на рачун ближе наведен у овом ставу изреке. Другим ставом изреке, потврђена је одлука о трошковима парничног поступка из става трећег изреке првостепене пресуде. Трећим ставом изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, у вези члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује на битну повреду поступка из члана 374. став 1. у вези члана 394. ЗПП јер супротно ревизијским наводима другостепени суд није утврдио другачије чињенично стање у односу на чињенично стање утврђено у првостепеном поступку, али је извео другачији закључак о основаности тужбеног захтева из утврђеног чињеничног стања, што није битна повреда поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетни тужиоци су рођени у ванбрачној заједници својих родитеља (мајка ВВ и отац ДД) и то тужилац мал. АА, ... године, а мал.тужиља ББ ... године. Отац малолетних тужилаца је преминуо 13.06.2016. године, а тужена је малолетним тужиоцима баба по оцу. Мајка мал. тужилаца из претходног брака има малолетну ћерку, рођену ... године, која јој је поверена на самостално вршење родитељског права уз обавезу оца да доприноси њеном издржавању са по 6.000,00 динара месечно, коју обавезу уредно извршава и учествује у подмирењу њених потреба и на други начин. Мал. тужиоци су са родитељима и сестром по мајци, током трајања њихове ванбрачне заједнице, живели у кући тужене у ..., из које су се иселили убрзо након смрти њиховог оца због поремећених односа и сада живе у стану површине 60 м², који је у сувласништву мал.тужилаца и ћерке њихове зак. заступнице мајке из претходног брака. Мајка мал. тужилаца не поседује непокретности, поседује моторно возило и кредитно је задужена. У периоду од септембра 2019. године до децембра 2019. године и у периоду од маја 2020. до децембра 2021. године је била запослена, од када је незапослена. Мал. тужиоцима новчано помаже тетка њиховог покојног оца, а помагали су им и мајчини родитељи. Тужена је пензионер, власник је више некретнина и возила марке „...“, а остварује укупне приходе од 56.000,00 динара месечно, на име пензије и издавања у закуп две некретнине. Тужена се током поступка кредитно задужила са месечном ратом од 14.000,00 динара. Малолетни тужилац АА похађа ... разреде основне школе, малолетна тужиља ББ иде у ... установу, и њихови трошкови за школске и ваншколске активности, остале појединачно наведене месечне потребе у образложењу побијане одлуке, износе по 27.000,00 динара. Правноснажним решењем Другог основног суда у Београду О 8469/16 од 12.12.2016. године, мал.тужиоци су оглашени за наследнике на више катастарских парцела са различитим уделима иза пок.оца, затим на основу правноснажног решења Првог основног суда у Београду О 23296/10 од 27.08.2010.

године, којим је њихов отац оглашен за наследника са $\frac{1}{2}$ идеалног дела на заоставштини иза свог пок. оца (деде по оцу малолетних тужилаца) стекли су право својине на четири моторна возила и на једној катастарској парцели у ЛН ... КО ..., а допунским решењем Другог основног суда у Београду О 2346/19 од 16.04.2019. године, по праву престављања иза чукунбабе по оцу на кат.парцели у ЛН ... КО Решењем Агенције за реституцију бр. 92/2018 од 24.05.2018. године, малолетним тужиоцима је враћена имовина њиховог деде по оцу са одређеним уделима на једној кат. парцели у ЛН ... КО ..., одузета у поступку национализације. Мал.тужиоци део наведене имовине по захтеву њиховог законског заступника мајке, по одобрењу органа старатељства, економски искоришћавају још пре подношења тужбе, а део је отуђен током ове парнице ради спречавања пропадања и губљења на вредности (моторна возила) и ради подмирења трошкова живота које није могла да подмири плата мајке, као и регулисања њиховог стамбеног питања куповином стана у којем сада живе. Малолетни тужиоци остварују приходе у износу од 10.000,00 динара од издавања у закуп одређених кат. парцела и 150 евра на основу издавања у закуп једног дела куће наслеђене од оца. Тужиоци су остварили приходе од продаје непокретне имовине, који су искоришћени за куповину стана у Београду укупне вредности од 60.000 евра, с тим што је износ од 15.000,00 евра мајка малолетних тужилаца платила на име стицања удела своје ћерке из претходног брака, од средстава добијених од свог оца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да су сходно одредби члана 154. Породичног закона испуњени услови да се тужена обавезе да издржавању малолетних тужилаца доприноси износом од по 7.000,00 динара, укупно 14.000,00 динара, имајући у виду могућности дужника издржавања и њихове утврђене месечне потребе од 27.000,00 динара, док је у преосталом делу тужбени захтев одбијен као превисоко постављен.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев налазећи да у конкретном случају, малолетни тужиоци којима један родитељ није жив сходно одредби члана 154. став 1. Породичног закона нису доказали да други родитељ - мајка нема довољно средстава да доприноси њиховом издржавању. Приликом одлучивања, другостепени суд је ценио све околности конкретног случаја, могућности за стицање зараде мајке тужилаца, која је у складу са законом дужна да остварује средства за издржавање малолетне деце, њену старосну доб, да није доказала да њени здравствени проблеми трајно или потпуно, или привремено доводе у питање њену радну способност, те да се може радно ангажовати код свог оца који се бави продајом воћа и поврћа, затим околности на страни мал.тужилаца који су продајом само дела имовине наслеђене иза пок. оца обезбедили средства за куповину стана у власништву, као и да издавањем наслеђених непокретности обезбеђују средства од 13.500,00 до 14.5000,00 динара за сваког од тужилаца, чиме је обезбеђена половина износа потребног за њихово издржавање на месечном нивоу, а с обзиром на утврђене њихове месечне потребе од 27.000,00 динара.

Према становишту Врховног касационог суда правилно је становиште другостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева,

Одредбом члана 8. став 1. Породичног закона, прописано је да је издржавање право и дужност чланова породице одређених тим Законом. Према члану 154. став 1. истог Закона, мал.дете има право на издржавање од својих родитеља, а према ставу 2. истог члана закона, малолетно дете има право и на издржавање од других крвних сродника у правој усходној линији, ако родитељи нису живи или немају довољно средстава за издржавање. Издржавање се одређује према потребама повериоца и

могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, јер је тако прописано одредбом члана 160. став 1. Породичног закона. Редослед у издржавању прописан је одредбом члана 166. Породичног закона, тако што крвни сродници остварују међусобно право на издржавање редоследом којим наслеђују на основу закона (став 2.), а ако је више лица истовремено дужно да даје издржавање, њихова обавеза је подељена (став 5.).

Имајући у виду наведену законску одредбу и утврђене чињенице, Врховни касациони суд је оценио да је правилно другостепени суд одбио тужбени захтев мал. тужилаца. Наиме, правилна је оцена другостепеног суда да тужена - баба по оцу није дужна да издржава мал. тужиоце у ситуацији када њихова мајка није доказала да није способна за рад, у виду потврде надлежног органа или вештачења радне способности, већ је своје тврдње доказивала исказом датим у првостепеном поступку. Законска заступница мал.тужилаца има обавезу да у оквиру своје радне способности искористи све могућности за прибављање материјалних средстава за издржавање како би се подмириле потребе малолетне деце за животом који родитељи према својим имовинским приликама стварно могу да пруже, па иако тренутно незапослена има могућности да стиче зараду и радним ангажовањем код свог оца, како је то правилно закључио и другостепени суд. Мал.тужиоци поседују непокретну имовину наслеђену од пок.оца, коју економски искоришћавају (издају у закуп, а одређене непокретности су продате) и од тако добијених прихода остварују месечно по 13.500,00 динара, чиме је обезбеђена половина месечног износа потребног за њихово издржавање. Код наведеног, по оци Врховног касационог суда, ревизијом се неосновано оспорава правилност примењеног материјалног права.

Наиме, обавеза тужене - бабе по оцу мал.тужилаца би постојала само у ситуацији када мајка мал.тужилаца не би имала довољно средстава за издржавање, када би била неспособна за рад и када би постојао било који други разлог који је објективне природе. Следом наведеног правилно је другостепени суд одбио тужбени захтев јер у конкретном случају нема разлога објективне природе на страни мајке мал.тужилаца и да зато баба тужилаца по оцу није дужна да издржава мал.тужиоце на основу члана 154. став 2. Породичног закона.

Осталим ревизијским наводима мал.тужилаца се указује на утврђено чињенично стање и исти не могу бити дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог закона ради о ревизији изјављеној у породичном спору за издржавање.

Из изнетих разлога, а на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Марина Милановић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић